

MORESH WEGENIE AMARA ORGANIZATION

ሞረሽ ወገኔ የዐማራ ድርጅት

P. O. Box 55321, Washington, DC 20040-5321

Tel: (202)-677-0094

Web: <http://www.moreshwegenie.org/>

ሞረሽ ወገኔ የዐማራ ድርጅት

ማክሰኛ ግንቦት ፳፱ቀን ፪ሺህ ፱ ዓ.ም.

ቅፅ፣ ቁጥር ፲፯

አንድነት ከማን ጋር? አንድነት ለምን? አንድነት መቼ?

ዐማራው በባህሉ፣ በሥነ-ልቦናውና በፖለቲካ ታሪኩ እንዲሁም በሚጋራቸው የወል ዕሴቶቹ፣ በእሴትነቱና በኢትዮጵያዊነቱ መካከል የተሰመረ ልዩነት ባለመኖሩ፣ በዘር ጠላትነት ተፈርጆ የዘር ማጥፋትና የዘር ማጽዳት ወንጀል ሲፈጸምበት ፣ ወንጀሉ በሁሉም ኢትዮጵያዊ ላይ የሚፈጸም ነው በማለት፣ ለምን?

እንዴት? ብሎ ለመጠየቅ ከሁለት ዓሥርተ ዓመታት በላይ እንደፈጀበት በግልጽ ይታወቃል። ይህም ዘረኛው የትግሬ ወያኔ ቡድንና አጋሮቹ ከአምስት ሚሊዮን በላይ ዐማሮች ከምድረ ኢትዮጵያ እንዲጠፉ ሠፊ ዕድልና አጋጣሚ እንዲያገኙ ረድቷቸዋል። ይህን ያህል ቁጥር ያለው ከትግሬ፣ ከሶማሌ፣ ከጉራጌ፣ ከሲዳማ፣ ከወላይታ ቢጠፋ ሁሉም የነገዱ አባሎች ጠፉ ማለት ነበር። ዐማራው ይኸን ያህል ቁጥር የሰው ኃይል ጠፍቶበት፣ ምንም ያልመሰለው ከጣና ሐይቅ በጭልፋ ውኃ የመቀነስ ያህል ሆኖ በመታየቱ፣ የሁሉንም የዐማራውን ነገድ ጆሮ ሊስብ እንዳላስቻለ ይታመናል። ይህ ባይሆን፣ የወያኔው ፓርላማ በራሱ አደባባይ ሁለት ነጥብ አራት ሚሊዮን ዐማራ ሰልታዊ በሆነ መንገድ ጠፍቷል ብሎ ሲነገረን፣ ዐማራው ቀፎው እንደተነካበት ንብ ሆ! ብሎ በአንድነት ይነሳ ነበር። ያለመነሳቱ ምክንያቶች የመጀመሪያው እንደ ኢትዮጵያዊ እንጂ፣ እንደዐማራነት አለማሰቡ ነው። ሌላው የቁጥሩ ብዛት፣ «ፀጉራም ውሻ አለ ሲሉት ይሞታል» አይነት ሆኖበት እንደሆነ ይታመናል።

ይኸም ሁሉ ሁኖ፣ የትግሬ ወያኔ ቡድን ሥልጣን ከጨበጠ በኋላ፣ እንደ መንግሥት ማሰብ አልቻለም። የሁሉም ኢትዮጵያ ነገዶች ገዥዎች መሆናቸውን አለማመኑም። ኢትዮጵያን አንድ አድርጎ የመግዛት ዓላማ ዓላማችን ብለው አልያዙትም። ዓላማቸው ኢትዮጵያን መበታተን በመሆኑ፣ በኢትዮጵያዊነታቸው የሚያምኑ ነገዶችን፣ ቡድኖችንና ግለሰቦች እያሳደዱ ከምድረ ገጽ ማጥፋት ሥራዬ ብለው ይዘውታል። በአስተሳሰባቸው እሳ እና ይሉታ የሚባሉ ዕሴቶች የሏቸውም። ዐማራን ከቻሉ ከምድረ-ገጽ የማጥፋት፣ ካልሆነ በሁሉም መልኩ አናሳና የበታች አድርጎ የመግዛት ፍልጎታቸው የደነደነ ነው። በመሆኑም ዐማራውን ከኢኮኖሚ እስከ ሕይወት ነጠቃ፣ የሥራ ዕድል ከመንፈግ እስከ አገር ማሳጣት፣ ከመሬት መንጠቅ እስከ መዋለድ መክልከል ወዘተ ተደራራቢና ተከታታይ ወንጀል ዓይን ባወጣ መልኩ ፈጽመውበታል። እየፈጸሙበትም ነው። ይህ ተደራራቢ ወንጀም መበራከት ፣ ለካ እንድንጠፋ የተፈረደብን ዐማራነትና ኢትዮጵያዊነትን አዋህደን በመያዛችን ነው? ኢትዮጵያና ኢትዮጵያዊነትን ለማጥፋት በቅድሚያ ኢትዮጵያዊ ነኝ ብሎ የሚያምነውን ነገድ ማጥፋት የመጨረሻው መጀምሪያ ይሆናል ብለው አስበው ነው? የሚል ጥያቄ የዐማራው ልጆች እንዲያነሱ ግፊት እያሳደረ ነው።

በተፈጠረው ግፊትም ፣ ማራው ጎልውናውን አስጠብቆ ማንነቱን ለማስቀጠል ያለው ብቸኛ አማራጭ ፣ በማንነቱ ዙሪያ መደራጀት የሚለው ሆነ። በዚህ እሳቤ መሠረትም የተለያዩ ዕድገት፣ መጠንና የአደረጃጀት ቅርጽ የያዙ ድርጅቶች በየአቅጣጫው ድምፃቸውን ማስማት ጀምረዋል። ይህ መልካም መነቃቃትና ጅምር ነው። የዛሬዬቱ ኢትዮጵያ ፖለቲካዊ አስተሳሰብ ገዥ ሀሳብ በነገድ ዙሪያ የሚሸከረከር በመሆኑ ማራው ከዚህ ነባራዊ ሁኔታ ውስጭ ሊያደርገው የሚችል ግልጽ አመክንዮ ካለመኖሩም ሌላ፣ ሌሎች በነገዳቸው ዙሪያ ስሰባሰቡ በአውራ ጠላትነት ፈርጀው እያጠፉት ያለው እርሱን በመሆኑ፣ በማንነቱ ዙሪያ መሳባሰብ ምርጫው ሳይሆን ግዴታው ሆኗል። ይህም ማራውም፣ ከቁጥሩና ከደረሰበት ግፍና በደል አኳያ፣ ካንድ በላይ ድርጅቶች ቢኖሩት የሚደገቅ አይሆንም። ከአንድ በላይ ድርጅቶች ኖረው፣ ለማራው ድምፅ ቢሆኑ፣ በዙ፣ ለምን እንዴት ሆኖ ሊያሰኝ የሚችል አይሆንም። ግፉ በደሉ ብዙ ነውና!

በአንፃሩ የተለያዩ ድርጅቶች በማራው ስም መደራጀት፣ በዕውነት፣ ለዕውነት ለማራው ብሦት የቆሙ ከሆነ፣ የማራውን ችግር በዝምታና በይሁንታ የዓለም ማኅበረሰብ እንዲጠፋ ጆሮውን የነሳውን ክፍል ደጋግሞ በመጮኽ አድማጭ እንዲያገኝ አዎንታዊ ሚና ይጫወታል። ስለሆነም በማራው ስም ከአንድ በላይ ድርጅቶች መደራጀት ከዚህ አንፃር የሚደገፍ እንጂ፣ የሚነቀፍ አይሆንም።

ከፋት የሚኖረው እና የሚነቀፈው፣ እነዚህ ድርጅቶች የሚያራምዱት ዓላማ ምንድን ነው? የተደራጁበት መሠረታዊ ምክንያቶች ምንድናቸው? የተደራጁት በራሳቸው አነሳሽነት ለማራው ተቆርቋረው ነው? ወይስ ከኋላ የሚገፋቸው ፀረ-ማራ ቡድን አለ? የተደራጁት ጠንካሮቹን የማራ ተቆርቋሪ ድርጅቶች እንቅስቃሴ ለማከሰምና ለማክሰም ነው? ወይስ ሌላ ለሚሉት ጥያቄዎች የሚያስገኙት መልስ አሉታዊ ሲሆን ብቻ ነው። በማራ ስም የተደራጁት ድርጅቶች አንድ ሁኔታ ከመባሉ በፊት ለእነዚህ ጥያቄዎች ተገቢና የማያሻማ መልስ መገኘት አለበት። ለጥያቄዎቹ የሚገኙት መልሶች ሁሉም ወይም ጥቂቶቹ በሐቀኞቹ የማራ ልጆች የተደራጁ ናቸው፤ ዕውነተኛ የማራው ሕዝብ ተቆርቋሪዎች ናቸው፤ የሚለውን መልስ ከጥርጣሬ ውጭ በሆነ መንገድ ማረጋገጥ ከተቻለ፣ ሁለመኖሪ ኃይላችሁ ጎልብቶ፣ ወያኔን በአጭር ጊዜ ውስጥ ከኢትዮጵያ አሸቀንጥሮ ለመጣል መተባበር ሳይሆን፣ አንድ መሆን አለባችሁ የሚለው ከጥርጣሬ ባሻገር፣ በተግባር የሚገለጽ መሆን ይኖርበታል። ማን ምን እንደሆነና ለምን ዓላማ እንደተደራጀ በቅጡ ሳይለዩ፣ በማራ ስም ተደራጅተናል ስላሉ ብቻ አንድ ሁኔታ የሚለው ግፊት የጤና አይሆንምና ጥንቃቄ ሊደረግ ይገባል።

ከፍ ሲል ለመጥቀስ እንደተሞከረው፣ ለተነሱት ጥያቄዎች አዎንታዊ የሆነና ሁሉም ድርጅቶች ዕውነተኛ የማራው ጎልውና ተቆርቋሪዎች ከሆኑ፣ የዓላማ ልዩነት ከሌላቸው፣ ካለማንም ተጽዕኖና ጎትጓት አንድ ጠናካራ ድርጅት ለመፍጠር የሚከለክላቸው አንዳች ምክንያት አይኖርም። ይህ ግን የሚረጋገጠው በሂደት በጊዜ ፍሰት፣ በሚሠሩት ተጨባጭ ሥራዎች ነው። ድርጅቶቹ በአማርኛ ቋንቋ ፕሮግራማቸውን በማዘጋጀታቸው፣ ዓማርኛ ቋንቋ በመናገራቸው፣ በማራው ስም ነው የተደራጀው በማለታቸው፣ ዕውነተኛ የማራው ጎልውናና ማንነት ጠበቃዎች ናቸው ማለት አይቻልም። ከኢሕአፓ፣ ከመኪሶን፣ ከኢጭአት፣ ወዘተ አመሠራረትና የትግል ጉዞ ብዙ የምናማራቸው ነገሮች አሉ። ሁሉም ስማቸው ተግባራቸውን የሚገልጽ አልነበሩም።

እነዚህ በዐማራ ስም ተደራጅን የሚሉ ድርጅቶች የራሳቸውን ዓላማ ዕውን ለማድረግ የተጨበጠ ሥራ ሠርተው ለዐማራው ያላቸውን ወገንተኛነት ሳያሳዩ፣ ተመሠረትን ባሉ ማግሥት ለአንድነትና ለውሳኔት ተደጋጋሚ ጥሪ ከማቅረባቸው ባሻገር፣ ማስፈራራያና ዛቻ የቀላቀለ ማስጠንቀቂያ ሲሰጡ ይደመጣሉ። ምንነታቸውን በተግባር ሳያሳዩ የአንድነት ጥያቄ የሚያነሱ ቡድኖች ጥያቄአቸው ላይ ላዩን ሲመለከቱት ተገቢ ይመስላል። አንድነት ለሁሉም ነገር የሚበጅ፣ የጥንካሬና የማድረግ ብቃትን የሚያረጋግጥ በመሆኑ የሚጠላ አይደለም። ይህም በመሆኑ ለአንድነት ጥያቄ ማቅረቡ መልካም ነው። ግን አንድነት ከማን ጋር? አንድነት ለምን? አንድነት መቼ? ለሚሉት ጥያቄዎች ሁነኛና ትክክለኛ መልስ ሳይዙ አንድ መሆን ለውጤት ያበቃል ተብሎ አይታመንም።

እንደዛሬው በነገዶች መካከል ያለው ልዩነት ጠዞ ጣራ ሳይነካ፣ በኢትዮጵያ ተመሥርተው የነበሩ የፖለቲካ ድርጅቶች ያደረጓቸው የመዋሐድና የአንድነት ሙከራዎች በተደጋጋሚ ተሞክረው ረጅም ርቀት ሳይጓዙ መበታተናቸውን እናውቃለን። ተባበረን፣አንድ ሆን ካሉ በኋላ ረጅም ርቀት ሊጓዙ ቀርቶ፣ የተፈራረመ-በት ቀለም ሳይደርቅ በሚያስችል ፍጥነት ተለያይተው በጠላትነት ግራና ቀኝ ቆመው፣አዳኝና ታዳኝ ሆነው የምናያቸው አያሌ ስብስቦች፣ መሠረትነው ላሉት አንድነት፣ ኅብረት፣ ቅንጅት፣ ውሳኔት፣ ጥምረት፣ ትብብር ወዘተ--- መፈራረስ መሠረቱ ከላይ ለተነሱት ጥያቄዎች ተገቢ መልሶች ሳይዙ፣ በይሁን ይሁን እና በአንዳንዶች ቀና አመለካከት በሌሎች መሠሪ ተንኮል የተነሳ፣ ውሳኔቱ፣ ቅንጅቱ፣ ኅብረቱ፣ ጥምረቱ፣ አንድነቱ ወዘተ--- ውኃና ዘይት በመሆኑ የተነሳ እንደሆነ ከሂደቱ መገንዘብ ይቻላል።

በአገራችን ፖለቲካል ታሪክ ውስጥ በዚህ መልክ አንድነት ከማን ጋር? አንድነት መቼ? አንድነት ለምን? የሚሉትን ጥያቄዎች ሳያብላሉ ፣ውሳኔት፣ ቅንጅት፣ ኅብረት፣ ጥምረት፣ትብብር ወዘተ--- መሠረትን ብለው ዓመታት ቀርቶ ወራት ሳይጓዙ የተበተኑት ብዙዎች ናቸው። ለአብነት ያህል፡-

1 ኢማሌድኅ (የኢትዮጵያ ማርክሲስት ሌኒኒስት ድርጅቶች ኅብረት) ይህ ማኅበር የመኢሶን፣ የወዳደርሊግ፣ የማሌሪድ፣ የኢጭኦት፣እና የአብዮታዊ ሠደድ ድምር የነበረ መሆኑ ይታወቃል። ተፈጠረ የተባለው ኅብረት ብዙም ሳይጓዝ እርስ በራሳቸው መፋጀታቸውን የምናስታውሰው በሐዘን ነው። አቶ ተስፋዬ መኮንን የተባሉት «ይድረስ ለባለታሪኩ» በሚል ርዕስ ባሳተሙት መጽሐፍ፣ በጠረጴዛ ዙሪያ ተቀምጠው ለመወያየት ያልቻሉ አብዮታውያን በመንግሥቱ ኃይለማርያም እስር ቤት ባንድነት ታስረው ባንድ ጉድጓድ መቀበራቸውን በቁጭት የገለጹት የሚታወስ ነው።

2 ኢሕአፓ ፡- ኢሕአፓ ፣ የአብዮት ቡድን (የነገታቸው ማሩ ቡድን)፣ የዴሞክራሲያ ቡድን (ይህ የነፃጋዩ ገብረመድኅን፣ዘሩ ክሸን፣ ፀሎተ ሕዝቀየል፣ ተስፋዬ ደበሳይ እና ዮሐንስ ብርሃኔ ቡድን መጠሪያ ነው) ፣ የነሙሄ አብዶ ቡድን እና የነአሰፋ እንደሻው ቡድን } በመዋሐድ የተመሠረተ መሆኑ በግልጽ ይታወቃል። ይህ ቡድን ግን በተከተለው የከተማ ትጥቅ ትግል በደረሰበት የቀይ ሽብር ምት፣ ያስነሳው ክርክር አባላቶቹን ከሁለት መሰንጠቁና የድርጅቱን መሥራቾች ጌታቸው ማሩን፣ ይርጋ ተሰማ(መዝሙር) ወዘተ በራሱ በኢሕአፓ አመራሮች መገደላቸው ይታወሳል። በዚህ ሂደትም ድርጅቱ ከፊሉ ወደ ውጭ

ሲሰደድ፣ አብዛኛ «አብዮቱ ማሪኝ» ብሎ ወደ ሰላማዊ ሕዎቱ መግባቱና በፀጋዩ ገብረ-መድኅን የሚመራው በቋራ ትግሉን መግፋቱ ይታወቃል። ውጭ የተሰደደውም ኢሕአፓ እና ዴ-ኢሕአፓ ተብሎ ከሁለት መከፈሉ ግልጽ ነው።

3 ኢህፓአኮ (ኢህፓ)፦ ይህ ድርጅት ከኢሜሌድኅ መበተን በኋላ ሕይወታቸውን ለማትረፍ በፈለጉ የመኢሶን፣ የወዛደር ሊግ፣ የማሌጌድ እና የፖለቲካ ሥጣኑን የአንበሳውን ድርሻ የያዘው አብዮታዊ ሰደድ ያልተባረከ ጋብቻ የተመሠረተ እንደሆነ ይታወቃል። ኢህፓ በዚህ ምክንያት ወጥና ውኅድ ድርጅት አልነበረም። በመሆኑም በድርጅቱ ውስጥ ታቅፈው የነበሩት ግለሰቦች፣ የድርጅቶቻቸውን አቋም ይዘው ሲጓዙ የነበሩ እንጂ፣ የኢህፓ ዓላማ አራማጆች አልነበሩም። ለወያኔ ድል አድራጊነትም፣ ይህ በኢህፓ አባላትና አመራሮች መካከል የነበረ የመሥመርና መሰል የሥልጣን አጣን ጥያቄዎች አባላቱንና ሕዝቡን በአንድነት አስተባብሮ ለመምራት ያለመቻል ውጤት አንዱና መሠረታዊ ምክንያት ነበር።

4 አማራጭ ኃይሎች ከአሥራ ስድስት በላይ የነገድ ድርጅቶችን አካቶ አዲስ አበባ ጊዮን ሆቴል በ1985 ዓም የተመሠረተና በዶ/ር በየነ ጴጥሮስ ይመራ የነበረው የድርጅቶች ስብሰብ ነበር። ይህም ስብሰብ ለረጅ ጊዜ አለመቆየቱ ይታወሳል። በወቅቱ ጠካራ በነበሩት ድርጅቶች ላይ ወደፊት እንዳይገፉ ጥላውን መጣሉ ግን አይዘነጋም።

5 ኅብረት፣ኢሕአፓን፣ መኢሶንን፣ታንድ እና ኦብኮን ጨምሮ በአገር ውስጥና በውጭ የሚገኙትን ከአሥር በላይ ኅብረብሔራዊና ብሔራዊ ድርጅቶችን አካቶ የያዘ ስብሰብ እንደነበር ይታወሳል። ይህም ከ**1997** ዓም ምርጫ ዘመቻ በኋላ ዕድሜ እንዳልነበረው ይታወቃል።

6 በአነጻና በቅንጅ መካከል ተመሠረተ የተባለው ኅብረት፣ ከሃምንታት ጩኸት በኋላ ስለመኖሩ ቀርቶ፣ ስለመመሥረቱ መናገር የተቻለበት ሁኔታ እንዳልነበር የሚታወስ ነው።

7 ኢዴኃቅ የተሰኘው በርካታ ድርጅቶችን አሰባሰቦ የነበረው ኅብረት ፣ በተመሳሳይ ሁኔታ የውኃ ሽታ ሆኖ እንደቀረ አይዘነጋም።

8 ግንቦት 7 በከማል ከልቹ ከሚመራው አነጻ ጋር፣ ከዴምት፣ከዐማራ ኃይል ዴሞክራሲያዊ ንቅናቄ፣ ወዘተ ጋር ተፈጠሩ የተባሉት ጥምረቶችና ኅብረቶች የት እንደደረሱ በተጨማሪ እያየን ነው። ሁሉም ተስማሙ ከመባሉ ተጣሉ፣ ተበታተኑ የሚለው እየቀደማቸው አንዳችም ለውጤት የሚያበቃ ሥራ ተሠርቶ ሕዝባችን የኅብረትን፣ የቅንጅትን፣ የአንድነትን፣ የውኅደትን ፋይዳ ከንድፈ-ሀሳብ ባሻገር በተግባር ሳያይ ዘመናት መቆጠራቸው ዕውነት ነው። እናም ተደጋግሞ በተሄደበትና ምንም ዓይነት አዎንታዊ የሆነ ገንቢ ውጤት ባልታየበት መንገድ ደጋግመን እንድንጓዝ የሚገፋፉ ቡድኖች፣ለአንድነትን የጓጉ ሳይሆኑ፣ ልክ እንዳለፉት ሁሉ ውድቀታችን የናፈቃቸው መሆን አለባቸው።

ካሁን በኋላ ለትብብር፣ ለኅብረት፣ ለጥምረት፣ ለቅንጅት፣ ለውኅደትና ለአንድነት የሚቀርቡ ጥያቄዎች ከላይ ለተነሱት ጥያቄዎች አዎንታዊ የሆነ መልሶች ከሚያስገኙት ጋር መሆን እንዳለበት ትኩረት ሊሰጠው ይገባል።

አንድነት ከማን ጋር? ለሚለው ጥያቄ፣ በወረቀት ላይ የሰፈረ የዓላማ አንድነት ሳይሆን፣ በተግባር የታዩ መሆን ይኖርበታል። አንድነቱን የምንሻው «ትንሽ አሻር ይዘን ወደ ቆሎ በመጠጋት» የሌለ ሥልጣን ለመጋራት መሆን የለበትም። ሥልጣን ወይም ኃላፊነት በድርጅት ሳይሆን፣ በግለሰባዊ ችሎታ፣ ዕውቀት፣ ጽናት፣ ቁርጠኝነት ተመዝኖ ሚዛን የሚደፋው እንዲይዝ እንጂ፣ የድርጅት መሪ በመሆን የሚያዝ መሆን አይኖርበትም። ለመዋኃድ፣ ለመተባበር ወዘተ በሚሹት ድርጅቶች መካከል ተመጣጣኝ የሆነ ሕዝቡን የማደራጀት፣ ሁለንተናዊ ዐቅም የመገንባት፣ ሥራ የሠሩ መሆናቸው ግንዛቤ ውስጥ ያስገባ መሆን አለበት። በጥቅሉ ለአንድነት፣ ለትብብር በሚፈላለጉት ድርጅቶች ወይም ቡድኖች መካከል የሠራ፣ የማዳከምና የጠነከረውን ለማፍረሻ ስልት መጠቀሚያ ለማድረግ ያላሰቡ፣ የሁሉም ድርጅቶች መሪዎች ቆምንለት ለሚሉት ዓላማ የማያወላውል ቁርጠኝነት ያላቸው፣ ይህም ባለፉት ዘመናት በተግባር ያስመሰከሩ እና ከዋናው ሁሉም ጠላታችን ነው ብለው ከፈረጁት ወገን ጋር ምንም አይነት ንክኪ የሌላቸው መሆኑ በተጨማሪም ሥራ ያሳዩ መሆን ይጠበቅባቸዋል።

አንድነት መቼ? የሚለው ጥያቄ የጊዜን አስፈላጊነት የሚያመለክት ነው። ለሁሉም ነገር ማንነትና ምንነት ጎልቶ የሚታዩው በጊዜ ነው። ጊዜ የሁሉንም ነገሮች ዕውነተኛ ቅርጽና ይዘት፣ ፍሬ ነገርና ክስተት ማሳያ ነው። ስለሆነም ተደራጀን ያሉ ድርጅቶች ማንነትን ለማወቅ ፕሮግራማቸውና እነሱ እንዲህ ነን ማለታቸው በቂ አይሆንም። ዕውነተኛ ማንነታቸውን በጊዜ ሂደት፣ በፈታኝ ሁኔታዎች በሚወስዱት አቋም ሊረጋገጥ ይገባል። ከአቶ ልደቱ አያሌውና ከአቶ አየለ ጫሚሶ የምንማረው ይኸኑ የጊዜን አስፈላጊነት ነው። ከትግሬ ነፃ አውጭ ግንባር እና ከትግራይ ሕዝብ ነፃ አውጭ ግንባር ውኅደት እና ከተገኘው ውጤት የምንማረው ሌላ አሳዛኝ ጉዳይ እንዳለ ልብ ልንል ይገባል። እንዋሐድ፣ ኅብረት እንፍጠር፣ እንተባበር ከማለታችን በፊት፣ ማንነታችን ሕዝባችን በግልጽ ሊያውቅበት የሚችለው ጊዜ ሊሰጠው ይገባል። «የነቶሎ ቶሎ ቤት ግድግዳው ሰንበሌጥ» እንዳይሆን በማስተዋልና በርጋታ ልናየው ይገባል። ኋላ ወጭት ጥዶ ማልቀስ እንዳይሆንብን፣ አስቀድመን ከእርቀት ነገና ከነገ ወዲያ ሊፈጠሩ የሚችሉ ክስተቶችን ካለፉት ጋር በማገናኘብ ወደ ተፈላጊው ግብ ሊያመራን የሚችለውን መንገድ እንድንከተል ለምንሰጣቸው ውሳኔዎች ከፍተኛ ጥንቃቄ ልናደርግ ይገባል።

አንድነት ለምን? የሚለው መልሱ የሚያሻማ አይሆንም። አንድነት የብቃት፣ የሁለንተናዊ ኃይል መገለጫ፣ የማድረግ ብቃት መለኪያ ወዘተ በመሆኑ አስፈላጊነቱ አጠያያቂ አይሆንም። ከዚህ ላይ የሚነሳው ጥያቄ አንድነቱን የፈለጉት ኃይሎች እነማን ናቸው? ከኋላቸው ማን አለ? አንድነቱን የፈለጉት በእርግጠኝነት ከአንድነቱ የሚመነጨው ሁለንተናዊ ጉልበት ለተፋጠነ ድል ያደርሰናል ከሚል ነው? ወይስ በአንድነት ስም ገብቶ የጠነከረውን ለማላላት፣ ሰላሙን ለማናጋት፣ ጥቃቅን ልዩነቶችን በማጉላት ነባር አንድነቱን ለማሳጣት? በአንድነቱ ስም በአቋራጭ የሌለ ሥልጣን ባለቤት ለመሆን? የሚሉት ሊጤኑ ግድ ይላል።

በግልጽ እንደሚታወቀው፣ አንድ ቡድን ከሌላ ይመሳሰላል ብሎ ከሚያስበው ጋር የአንድነት፣ የውሳኔ፣ የትብብር፣ የቅንጅት ወዘተ ጥያቄ የሚያቀርበው ከሚከተሉት ምክንያቶች አንዱን ወይም ካንድ በላይ የሆኑትን ለማግኘት ነው።

አንደኛ፡- የሚፈጠረው ወይም የሚመሠረተው ውሳኔ፣ አንድነት፣ ኅብረት፣ ቅንጅት፣ ወዘተ ሼር የሌለበትና በሐቅ ላይ የተመሠረተ ከሆነ፣ ወይም የሚሆን ከሆነ፣ ወደ ተፈላጊው ግብ በአጭር ጊዜ መድረስ የሚያስችል መታለፍ የሌለበት ጉዳይ መሆኑን በማመን፣ ድርድሩ በዓላማ ላይ እንጂ፣ ሌሎች ጉዳዮች በችሎታ ላይ የሚመሠረቱ መሆኑን ሁሉም ሲገነዘቡና ፣ ሁሉም የችሎታችን እናገኛለን ብለው ሲረዱ የሚደረግ ስምምነት አዎንታዊና ዓላማን ከማሳካት ጋር የተቆራኘ በመሆኑ ሁሉም የሚሹትን ሳይሆን የሚችሉትን የሚያገኙበት ነው።

ሁለተኛው፡- ስምምነት፣ አንድነት፣ ወዘተ የሚሹ ቡድኖች፣ በመካከላቸው የኃይል ሚዛን ተፈጥሮ አንደኛው ሌላውን ከጨዋታ ውጭ የማድረግ አቅም የሌላቸው መሆኑን ሁለቱም ሲገነዘቡ፣ ሰጥቶ በመቀበል የጋራ ግባቸው ወደ ሆነው ተግባር በአንድነት ፊታቸውን ማዞር እንዳለባቸው ሲረዱ የሚመሠርቱት ነው። ይህም አቅምን አውቆና ተገንዝቦ ወደ ጋራ ግብ ለመድረስ የሚያስችል በመሆኑ አዎንታዊ ነው። ስምምነቱ ሰጥቶ በመቀበል እና በዓላማ አንድነት ላይ የተመሠረተ ነው።

ሦስተኛ፡- ለትብብር፣ ለውሳኔ፣ ለአንድነት ከሚጠይቁት ቡድኖች አንደኛው በራሱ እንቅስቃሴ ከሚፈልገው ደረጃ መድረስ የማይችል መሆኑን ሲገነዘብ፣ ያለበትን ድክመት በሚመሠርተው ኅብረት ወይም አንድነት ለመወጣት ሲል የሚያቀርበው የአንድነትና የእንተባበር ጥሪ ነው። ይህም ታይቶ ጠፋ ላለመባል፣ በዚያውም በሚፈጠረው ኅብረት፣ አንድነት ውስጥ የተወሰነ ቦታ አገኝቶ ኅልውናውን ለማስቀጠል በማሰብ፣ የእንተባበርን ጥያቄ አበክሮ ያነሳል። ይህ ከድክመት የሚመጭ በመሆኑ ለሚፈጠረው ኅብረት ወይም አንድነት የችግር ምንጭ ከመሆን አይዘልም። በቅንጅት ውስጥ ከተካተቱት አንዱ የነበረው ቀስተ ዳመና ያደረገው ይኸን ነው። ለጠንካሮቹ መኪካድና ኢዴፓ-መድኅን የውድቀት ምንጭ እንደሆነ ይታወቃል።

አንድነት ከማን ጋር? አንድነት ለምን? አንድነት መቼ?

አራተኛ፡- አንደኛው ቡድን ወይም ከአንድ በላይ የሆኑት፣ በማኅበረሰቡ ውስጥ ተቀባይነት ያገኘውን ድርጅት ጠልፎ ለመጣል እንዲያመቸው፣ በእንደራደር ስም ወይም ስብብ የዚያን ድርጅት ልዩ ልዩ መረጃዎች፣ የጥንካሬና የድክመት ምንጮች የሆኑትን ለይቶ ለማወቅ ይጠቀሙበታል። በዚህም ድርጅቱ ከየትኛውም አቅጣጫ ሊገጥሙት የሚችሉትን መሰናክሎች ጥሎ ሊያልፍበት የሚችልበት አማራጭ ስልቶች ከሌሎች በተባለው ድርድር ስም በጠላቶቹ ተጠልፎ እንዲወድቅ ያደርገዋል። ለመኢአድ ውድቀት ዓይነተኛ ምክንያት የሆነው ይህ ዓይነቱ ድርድር ነው።

አምስተኛ፡- ተደራዳሪዎች ለሰላም አልቆሙም፣ አንድነትን አይፈልጉም ከሚለው ክስና ሐሜት ራሳቸውን ለመከላከል እንዲችሉ፣ ለሚቀርቡ የአንድነትና የአንተባበር ጥያቄዎች አፋዊ የሆነ መልሶችን በመስጠት ትብብሩ ወደፊት እንዳይገፋ ዲፕሎማሲያዊ ቋንቋዎችን በመጠቀም ጊዜ ለመግዛትም የሚጠቀሙበት የትብብር ጥያቄ አለ። ሌላው ጠንካራውን ድርጅት የማዳከሚያና በትብብር ስም ይኸን አለ፣ እንዲህ ተባለ የሚሉትን ወሬዎች በአንድነት አፍቃሪነት ስም፣ አንድነት እንዳይኖር፣ በአንፃሩ ተቃዋሚው ኃይል ራሱን አጠንክሮ እንዳይወጣ ጊዜ ማባከኛ የድርድርና የኅብረት ጥያቄዎች እንዳሉ ልብ ልንል ይገባል።

በአጠቃላይ በዛሬዬቱ ኢትዮጵያ ፖለቲካ ምሕዋር ውስጥ ለአንድነትና ለውሳኔት የሚቀርቡ ጥያቄዎችን ለማስተናገድ፣ ከላይ የተነሱትን ጥያቄዎች በማንሳት ተገቢና የማያሻሙ መልሶችን መያዝ ብልህነት ብቻ ሳይሆን ፣ ዐዋቂነት ጭምር መሆኑን ማስተዋል ተገቢ ነው።

- ፃፈለገ አሥራት የትውልዳችን ቃል ኪዳን ነው!
- ዐማራን ከፈጽሞ ጥፋት እንታደጋለን!
- አንድ ዐማራ ለሁሉም ዐማራ ፤ ሁሉም ዐማራ ለአንድ ዐማራ!
- የዐማራው ኅልውና መጠበቅ፣ ለኢትዮጵያ አንድነት መጠበቅ ዋስትና ነው!